

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Maj-juni 2026
Institution	Kolding HF og VUC
Uddannelse	Hfe
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Katrine Robertsen
Hold	NdaA126s

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Kommunikation og sprog (7 %) (Sprog)
Forløb 2	Middelalderen og den mundtlige fortælling (8 %) (Litterært, sprog)
Forløb 3	Retorik og argumentation (11 %) (Sprog)
Forløb 4	Kortfilm og spillefilm (11 %) (Medie)
Forløb 5	Mellem linjerne (13 %) (Litterært)
Forløb 6	Selvfremsstilling i medierne (8 %) (Medie)
Forløb 7	Kærlighed, dating og kønsroller (11 %) (Litterært)
Forløb 8	Medier og journalistik (11 %) (Medie)
Forløb 9	Provokerende lyrik (10 %) (Sprog, litterært)
Forløb 10	Eksamensrettet skriftligt forløb (10 %)

Forløb 1	Kommunikation og sprog (<i>Sprog</i>)
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløbet skal skabe en grundlæggende forståelse af kommunikation og hensigt samt give et kendskab til forskellene på mundtligt og skriftligt sprog og træne analyse og fortolkning af kommunikation og sproglige træk.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genre: docere, movere og delectare. Genrekrav, genrehybrid og genrebrud • Det retoriske pentagram: afsender, modtager, emne, sprog og omstændigheder (+tekstens hensigt) • Appelformerne: patos, logos, etos – de moderne etosdyder: kompetence, ærlighed/medmenneskelighed og engagement • Genretræk for mundtligt og skriftligt sprog
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt • Demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund • Beherske skriftsprogets normer for korrekthed og anvende grammatiske og stilistiske grundbegreber
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Sproglig analyse, fortolkning og vurdering • Retorisk analyse, herunder analyse af kommunikationssituationen, appelformer og argumentation • Produktivt og reflektivt arbejde med elevernes udtryksfærdighed i dansk og andre fag • Kommunikationsanalyse
Anvendt materiale	<p>Primærttekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reklame for Compeed (i <i>Alt for damerne</i>, nr. 18, 3. maj 2005) • Reklame for Tryg ”Giv din tryghed videre” (Tryg-reklame) • Reklame for Call me ”Hvilken stemme giver du videre?” (Call me - reklame) • Reklame for Oister ”Vi rocker priserne i bund”, (Oister-reklame) • Reklame for Gillette ”The Best a Man Can Get”, 1989 (Gillette-reklame) • Af ”Bekendtgørelse af Lov om hunde” (s. 19-20) i <i>Det sproglige i dansk</i> • Carsten Norton, Jan Søgaard m.fl.: ”Her brugte de Kirstens dankort” (<i>Ekstrabladet</i>, 3. januar 2012) • Socialdemokratiet: ”Det Danmark, du kender”, 2015

	Teori i kompendiet for forløbet: <ul style="list-style-type: none"> • ”Kommunikationssituationen”, ”Det retoriske pentagram”, ”Appelformerne”, og ”Genre og tekstens funktion” (kap 3, 4 og 7) i <i>Grundbog i retorik - at vise og overbevise</i>, af Bodil Marie Gade mf., 2017, Systime. • ”Kommunikation” og ”Mundtligt og skriftligt” (kap. 1 og 2) i <i>Det sproglige i dansk</i> (teoribogen)
Omfang	(7 %)
Arbejdsformer	Netundervisning m. skriftlige og mundtlige afleveringer og -feedback

Forløb 2	Middelalderen og den mundtlige fortælling <i>(Litterært og sprog)</i>
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløbet skal skabe grundlæggende viden om middelaldersamfundet samt give kendskab til genretæk ved mundtlige fortællinger (folkeviser, folkeeventyr og sagaer). Derudover trænes analyse og fortolkning af tekster.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Feudalsamfund og hierarkisk verdensopfattelse • Trylleviser og ridderviser • Syrebadsteknik i folkeviser (stereotype karakter- og miljøbeskrivelser, ubestemt tid og sted, formelsprog, simpel handling, enkelt sprog, dialog mellem højst 2 personer ad gangen) • Ekspansionsteknik i folkeviser (gentagelser, gentagelser med variation, detaljerede beskrivelser) • Genretæk for folkeeventyr (gentagelser og talmagi, formelsprog, ubestemte tids- og stedsangivelser, stereotype personer, kun de nødvendige personer indgår, modsætningsstrukturer) • Hjemme – ude – hjem • Aktantmodellen
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder • Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund • Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed.
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Et historisk genremæssigt varieret udvalg af tekster fra 1870 til i dag, herunder fra de seneste fem år • Tekster fra oplysningstid, romantik, realisme og modernisme • Fra dansk litteraturs kanon læses mindst én folkeviser samt mindst én tekst af hver af forfatterne

	<ul style="list-style-type: none"> • Litteraturanalyse og -fortolkning • Anvendelse af relevante litterære metoder • Litteratur-, kultur-, og bevidsthedshistoriske perspektiveringer • Tekster gennem kreative arbejdsprocesser.
Anvendt materiale	<p>Primærttekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ravnkel Frøjsgodes Saga</i> (1. værk) • Folkevisen ”Ebbe Skammelson” (<i>Kanon</i>) • Folkevisen ”Harpens kraft” • Folkeeventyret ”Askepot” • H.C. Andersen: ”Fyrtøjet”, 1835 (<i>Kanon</i>) • Karen Blixen: ”Ringene” fra <i>Skabne-Anekdoter</i>, 1958 (<i>Kanon</i>) <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jim Sheridan: ”Brothers” (2009) (spillefilm) • Gloseliste for gamle ord <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om: <ul style="list-style-type: none"> • Middelaldersamfundet • Genretræk for folkeviser • Genretræk for folkeeventyr og kunsteventyr • Sagaer • Person- og miljøkarakteristik • Fortælleforhold
Omfang	(8 %)
Arbejdsformer	Netundervisning m. skriftlige og mundtlige afleveringer og -feedback

Forløb 3	Retorik og argumentation (inkl. forløb om mundtlighed) (Sprog)
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløbet skal skabe en grundlæggende forståelse for retorik med fokus på nedenstående centrale begreber samt træne mundtlighed.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toulmins argumentationsmodel (påstand, belæg, hjemmel, styrkemarkør, rygdækning, gendrivelse) • Argumenttyperne <ul style="list-style-type: none"> ○ Logosargumenter: sammenligning, klassifikation og generaliseringsargument

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Etosargumenter: autoritetsargument, erfaringsargument og ekspertargument ○ Patosargumenter: motivations-, lykke og skræmmeargument ○ Snydeargumenter: Glidebane, Stråmand, Ad hominem, Afledning, Ordvalg, Cirkel og Naturlighedsargument ● Argumentationens faser: konstaterende, definerende, evaluerende advokerende ● Kendskab til talegenren: lejlighedstale, politisk tale: stemmesamlende og stemmeflyttende ● Sproglige virkemidler (retoriske spørgsmål, triade, metafor, sammenligning, farvede ord, modsætningspar (antitese), gentagelser, intertekstualitet)
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ● Udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt ● Demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund ● Beherske skriftsprogets normer for korrekthed og anvende grammatiske og stilistiske grundbegreber ● Analysere og vurdere teksters kommunikative betydning
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> ● Sproglig analyse, fortolkning og vurdering ● Retorisk analyse, herunder analyse af kommunikationssituationen, appelformer og argumentation ● Produktivt og reflektivt arbejde med elevernes udtryksfærdighed i dansk og andre fag, herunder mindst to forløb med særligt fokus på skriftlighed ● Kommunikationsanalyse
Anvendt materiale	<p>Primærttekster i kompendiet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● "Drop true crime ..." (2019) af Andrea Dragsdahl ● Martin Andersen Nexø: "Ulven og fårene", 1915 (<i>Kanon</i>) ● "Hvis du er fan, er det også dit ansvar": Bestyrelsen Brøndby IF, 28/8-2004. ● "Respekt der" Leder i Politiken 2004 ● Partiprogrammet Borgerlig Renæssance fra Nye Borgerlige, "Familien": https://nyeborgerlige.dk/borgerlig-renaessance/ ● "Hævnceremoni" fra Paradise Hotel 2020 Paradise hotel 2020// hævn ceremoni del 1 ● Statsminister Lars Løkke Rasmussens nytårstale 2017 ● "Derfor ser jeg Paradise Hotel" (2010) af Kristian Villesen ● Anmeldelse af selvvalgt værk (2. værk) <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lærerproduceret materiale om:

	<ul style="list-style-type: none"> • Toulmins argumentationsmodel • Argumenttyper (logos-, etos-, patos- og snydeargumenter) • Argumentationens faser • Sproglige/stilistiske virkemidler • Lejlighedstalen og den politiske tale • Mundtlig formidling • ”Retoriske figurer - figurer der taler til øje og øre” fra https://dansketaaler.dk/temarum/retoriske-figurer-og-finesser/ • Jonas Gabrielsen & Tanja Christensen: ”At vælge ord der former det, man taler om” fra bogen ”Talens magt – indføring i mundtlig retorik” s. 101-103. 2009
Omfang	(11 %)
Arbejdsformer	Netundervisning m. skriftlige og mundtlige afleveringer og -feedback

Forløb 4	Kortfilm og spillefilm (Medie)
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløbet skal skabe en grundlæggende viden om filmiske virkemidler og genretræk for kortfilm samt træne analyse og fortolkning af levende billeder med fokus på samspillet mellem indholdet og brugen af filmiske virkemidler.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Billedbeskæring (supertotal, total, halvtotal, halvnær, nær, ultranær) • Asynkron lyd (voice-over, underlægningsmusik, effektlyde) • Synkron lyd (reallyd, baggrundsmusik, forstærket reallyd) • Kamerabevægelse (panorering, travelling, tilt, håndholdt, statisk) • Klipping (skjult klipping vs. synlig, fx montageklipping, kontrastklipping) • Kameravinkler (normalperspektiv, frø- og fugleperspektiv) • Lys (high-key og low-key) • Kortfilm og Raskins syv parametre • Berettermodellen • Aktantmodellen
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster • Analysere og vurdere teksters kommunikative betydning
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Medieanalyse og -fortolkning, herunder basale filmiske virkemidler • Analyse og vurdering af mediers brug i sociale, kulturelle og historiske sammenhænge
Anvendt materiale.	<p>Primærtetekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pål Sletaune: ”Eating Out”, 1994 • Mathieu Ratthe: ”Lovefield”, 2008

	<ul style="list-style-type: none"> • Sofie Siboni:” Chicky Red Grill”, 2017 • Analyse af en selvvalgt spillefilm (3. værk) <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om: <ul style="list-style-type: none"> • Filmiske virkemidler • Kortfilmsgenren • Berettermodellen og fremdrift og spænding fra <i>Håndbog til dansk</i> af Ole Schultz Larsen, 2020, Systime • Aktantmodellen fra Filmcentralen: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/aktantmodellen
Omfang	(11 %)
Arbejdsformer	Netundervisning m. skriftlige og mundtlige afleveringer og -feedback

Forløb 5	Mellem linjerne (Litterært)
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløbet skal skabe en grundlæggende viden om danskfagets metode, kommunikationsanalyse, træne litterær analyse og fortolkning samt give en viden om 1990'ernes minimalisme.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortælletyper (1.personsfortæller, 3.personsfortæller) • 3.personsfortæller (observerende, alvidende, personbunden) • Synsvinkel (indre, ydre, kombineret) • Direkte, indirekte eller dækket tanke/tale • Direkte og indirekte person- og miljøbeskrivelse • Minimalisme (less is more, indirekte fortællestil, show it, don't tell it) • Tomme pladser (suspense + interaktion mellem tekst og læser) • Den klassiske novelle (enstrenget handling, tredeling, central begivenhed, begrænset persongalleri, afrundet) • Den moderne novelle (enstrenget handling, in medias res, åben slutning, begrænset persongalleri)
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder • Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund • Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed.

	<ul style="list-style-type: none"> • Udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Et historisk genremæssigt varieret udvalg af tekster fra 1870 til i dag, herunder fra de seneste fem år • Tekster fra realisme og modernisme • Litteraturanalyse og -fortolkning • Anvendelse af relevante litterære metoder • Litteratur-, kultur-, og bevidsthedshistoriske perspektiveringer • Tekster gennem kreative arbejdsprocesser.
Anvendt materiale.	<p>Primærtetekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Karnevallet” / Tove Ditlevsen: ”Nattens Dronning”, 1952 • Martin A. Hansen: ”Agerhønen” fra <i>Agerhønen</i>, 1947 (<i>Kanon</i>) • Ernest Hemingway: ”A Very Short Story” / ”En meget kort historie” fra <i>I vor tid</i>, 1925 (verdenslitteratur) • Helle Helle: uddrag af ”Noter” fra <i>Danskenoter</i> nr. 2, 1999 • Helle Helle: ”Hedebølge” fra <i>Biler og dyr</i>, 2000 • Peter Seeberg: ”Støvsuger”, 1997 (<i>Kanon</i>) • Leif Panduro: ”Röslein auf der Heide” fra <i>Den bedste af alle verdener</i>, 1974 • DR: uddrag af <i>Kender du typen</i> (afsnit 11, sæson 16) • ”Lasagne” i <i>Tyverier</i> (2019) af Thomas Korsgaard (novelle) <p>Supplerende tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interview med Helle Helle: https://channel.louisiana.dk/video/helle-helle-inside-a-writers-process <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om: <ul style="list-style-type: none"> ○ Analyse og fortolkning som metode ○ Fortælleforhold ○ Person- og miljøkarakteristik ○ Minimalisme ○ Wolfgang Isters teori • ”Replikker i litteraturen” fra <i>Faglige forbindelser</i> (2005) af Solveig Bennike, Lisbeth Nyborg, Mette Trangbæk Hammer • ”Novellegenren” fra ibogen <i>Dansk på ny (Læreplan 2017)</i>: https://danskpaany.systeme.dk/index.php?id=151
Omfang	(13 %)
Arbejdsformer	Netundervisning m. skriftlige og mundtlige afleveringer og -feedback

--	--

Forløb 6	Selvfremsstilling i medierne (Medie)
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløbet skal skabe et grundlæggende kendskab til dokumentargenren, reality-dokumentaren og til fakta- og fiktionskoder samt træne analyse og fortolkning af levende billeder med fokus på samspillet mellem indholdet og brugen af filmiske virkemidler. Derudover skabes en grundlæggende viden om forskellige måder at iscenesætte sig selv på i medierne og forskellige holdninger til selvfremsstilling i medierne.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filmiske virkemidler (kameravinkler, billedbeskæringer, lyd, klipning) • Dokumentargenrer (tv-dokumentar vs. dokumentarfilm samt reality-dokumentar, portrættet, den sociologiske dokumentar, institutionsdokumentaren og den sagsorienterede dokumentar) • Faktakontrakt • Re-mediering • Performativ identitet / frontstageidentitet • Awayness og towardness (frastødt og tiltrukket) • Illoyalt kamera / subjektivt kamera
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til medie billedet i dag • Navigere og udvælge og forholde sig kritisk og analytisk til information i alle medier samt deltage i og bidrage til digitale fællesskaber • Analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikationsanalyse • Medieanalyse og -fortolkning, herunder basale filmiske virkemidler • Analyse og vurdering af mediers brug i sociale, kulturelle og historiske sammenhænge • Produktivt arbejde med medieudtryk i sociale sammenhænge, herunder kendskab til remediering.
Anvendt materiale.	<p>Primærtekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentarer fra DR: <ul style="list-style-type: none"> • DR: uddrag af ”Våde veninder”, 2021 (afsnit 1) • ”Tykke Ida”, 2017 (afsnit 1+2) • DR: ”De dyre piger”, 2021 (hele sæson 1)

	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentar: "Naturens uorden" (2015) af Christian Sønderby Jepsen (4. værk) • Joachim Talbro Paulsen: "DR ville »gøre alt« for at sikre medvirkende i sexdokumentar – men Sasha synes, at holdet »pressede citronen" (Berlingske, 10.09.21) • Anne Baungaard: "Anne Sophia Hermansen kaldte hendes adfærd for selvskadende: »På en måde har hun ret« (Berlingske, 12.10.21) • Aske Hedegaard Boye: "Utilstrækkelighed: Retorisk tryllestøv" (Weekendavisen, 04.12.20) <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om: <ul style="list-style-type: none"> • Filmiske virkemidler • Fakta- og fiktionskoder • Frontstage, backstage og middle-region • Re-mediering • Afsnit fra <i>DOX</i> af Dorthe Schmidt Granild og Mette Wolfhagen, 2016: "Definition af dokumentargenren" (s. 16-18) • "Tv-dokumentarisme" fra ibogen <i>Levende billeder - grundbog i mediefag</i> af Anders Dahl m.fl., 2013, 2018 • "Digitale medier, køn og krop", Udkast til Kapitel 6: "Kropskampe i nye tv-formater" • "Fakta og fiktionskoder" fra ibogen <i>Håndbog til dansk</i> af Ole Schultz Larsen • Frontstage og backstage i reality og SoMe fra kapitlet "Tilværelsen er som et teater" fra <i>Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier</i> af Ole Schultz Larsen, Daneklærerforeningens Forlag og Systime 2015, s. 231-233 • Selvfremstilling på SoMe fra <i>Sproget arbejder</i> af Birgitte Darger, Kasper Lezuik Hansen og Christian Kock, Daneklærerforeningens Forlag og Systime 2015, s. 66-75
Omfang	(8 %)
Arbejdsformer	Netundervisning m. skriftlige og mundtlige afleveringer og -feedback

Forløb 7	Kærlighed, dating og kønsroller (1800-tallets litteratur) (Litterært)
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløbet skal skabe en grundlæggende viden om 1800-tallets litteratur samt træne mødet med ældre teksters fremmedhed (sproget, genren, tidstypiske træk) og digtanalyse med fokus på sammenspillet mellem indhold og form.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplysningstiden: <ul style="list-style-type: none"> ○ Fornuft og rationalisme + viden og oplysning ○ Naturvidenskabelige viden >< overtro / religion ○ Ytringsfrihed, demokrati, menneskerettigheder ○ Dramaet som genre (replikker og regibemærkninger) ○ Holbergs komedier (den typiske hovedperson og opbygning) • Romantikken / Nationalromantik/ Biedermeier: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pænhed og ordentlighed ○ Familien og tryghed i hjemmet ○ Harmoni og idyl ○ Idealistisk og forskønnende litteratur • Det moderne gennembrud: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kritik af køn, klasse og kirke ○ At sætte problemer under debat i litteraturen ○ (Kritisk) realisme ○ Fokus på fattiges forhold
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder • Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund • Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed.
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Et historisk genremæssigt varieret udvalg af tekster fra 1870 til i dag, herunder fra de seneste fem år • Tekster fra oplysningstid, romantik, realisme og modernisme • Fra dansk litteraturs kanon læses mindst én folkeviser samt mindst én tekst af hver af forfatterne • Litteraturanalyse og -fortolkning • Anvendelse af relevante litterære metoder • Litteratur-, kultur-, og bevidsthedshistoriske perspektiveringer • Tekster gennem kreative arbejdsprocesser.

<p>Anvendt materiale</p>	<p>Primærtekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Oplysningstiden: <ul style="list-style-type: none"> ● "En kongelig affære" (2012) af Nicolaj Arcel ● Ludvig Holberg: uddrag af <i>Erasmus Montanus</i> (2. scene 2. akt + 6. scene 3. akt + 1. scene 4. akt + 4. scene 4. akt), 1723 (<i>Kanon</i>) ● Romantikken / nationalromantik / Biedermeier: <ul style="list-style-type: none"> ● Adam Oehlenschläger: "Fædrelandssangen" 1818 (Der er et yndigt land) + "Marias Canzone" fra "Sanct Hansaften-spil" (1803) + "Raad til unge ægtemænd" (ca. 1809-1820) (<i>Kanon</i>) ● N.F.S. Grundtvig: "Det er så yndigt at følges ad", 1855 og "Langt højere bjerge" (<i>Kanon</i>) ● Jane Austen: uddrag af <i>Stolthed og fordom</i>, 1813 ● Julius Stranberg: "Brevbog for Elskende" (1879) + "Haandbog i Kjærlighed - Hvordan man gjør Lykke hos Fruentimmerne" (1869) ● Søren Kierkegaard: "Forførerens dagbog" (1843) ● Neil Strauss: "Spillet" (2005) ● Emil Aarestrup: "Paa Sneen" og "Nordexpeditionen" (1838) ● St. St. Blicher: "Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog" (1824) ● Eksempler fra billedkunsten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ C.W. Eckersberg: <i>Udsigt til sommerspiret</i>, 1809 + <i>En nogen kvinde sætter sit hår foran spejlet</i>, 1841 ▪ Martinus Rørbye: <i>Kirurgen Chr. Fenger med bustru og datter</i>, 1829 ▪ J. Th. Lundbye: <i>Hankelhøj</i>, 1847 + <i>En dansk kyst</i>, 1842 ● Det moderne gennembrud: <ul style="list-style-type: none"> ● Herman Bang (1880): "Den sidste balkjole" (1887) (<i>Kanon</i>) ● Amalie Skram: "Constance Ring" (1885) ● Erik Henningsen (1892): "Sat ud" (maleri) ● Henrik Pontoppidan: "Isbjørnen", 1887 (5. værk) <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lærerproduceret materiale om: <ul style="list-style-type: none"> ● Oplysningstiden ● Dramaet som genre ● Blichers noveller ● Afsnit fra <i>Brug litteraturhistorien</i> af Mimi Sørensen m.fl., 2014: <ul style="list-style-type: none"> ● "Holbergs komedier" ● Kapitler fra <i>Litteraturhistorien på langs og tværs</i> af Barbara Kjær-Hansen m.fl., 2012: <ul style="list-style-type: none"> ● "Oplysningstiden" ● "Romantikken: nationalromantik og biedermeier" ● "Det moderne gennembrud" ● "Køn, klasse og kirke" <p>Om Jane Austens samtid og forfatterskab fra litteratursiden (kortlink.dk/xqpd)</p>
--------------------------	---

Omfang	(11 %)
Arbejdsformer	Netundervisning m. skriftlige og mundtlige afleveringer og -feedback

Forløb 8	Medier og journalistik (Medie)
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløbet skal skabe en grundlæggende viden om nyhedsformidlingens udvikling og træne analyse og fortolkning af forskellige artikler (nonfiktion) med fokus på genretræk og sproglige virkemidler.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyhedskriterier (aktualitet, væsentlighed, identifikation, sensation, konflikt) • Komposition: Nyhedstrekanten vs. spændingsopbyggende • Vinkling • Kilder (erfaringskilder, partskilder, ekspertkilder) • Layout (rubrik, underrubrik, mellemrubrik, brødtekst, byline) • Informationsgenerererne (nyhedsartikel, baggrundsartikel, reportage) • Fortællende journalistik (feature, Gonzo-journalistik) • Opinionsgenrer (kronik, klumme, læserbrev) • Fakta- og fiktionskoder • Framing
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til mediebilledet i dag • Navigere og udvælge og forholde sig kritisk og analytisk til information i alle medier samt deltage i og bidrage til digitale fællesskaber • Analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster • Undersøge virkelighedsnære problemstillinger og udvikle og vurdere løsninger, hvor fagets viden og metoder anvendes
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikationsanalyse • Medieanalyse og -fortolkning, herunder basale filmiske virkemidler • Analyse og vurdering af mediers brug i sociale, kulturelle og historiske sammenhænge • Produktivt arbejde med medieudtryk i sociale sammenhænge, herunder kendskab til remediering.
Anvendt materiale.	<p>Primærtetekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fie West Madsen: Forsiden + ”Skoleelever så blodigt angreb” (nyhedsartikel fra BT den 23. marts 2017) • Uffe Taudal m.fl.: Forsiden + ”Angreb på det britiske parlament” (nyhedsartikel fra Berlingske Tidende den 23. marts 2017)

	<ul style="list-style-type: none"> • Herman Bang: "Branden" (fortællende journalistik fra <i>Nationaltidende</i> den 4. oktober 1884) • Johannes V. Jensen: "Verdens-Udstillingens Ofre" (fortællende journalistik fra <i>Social-Demokraten</i> d. 25. april 1900) (<i>Kanon</i>) • "Tidens folkesygdom skyldes ikke medierne, men vores egen ignorance". Frederikke Joy Kindt-Larsen. Kommentar fra <i>Berlingske</i>, 6. marts, 2018. • "Bliver der revolution i USA, hvis Trump taber valget?". TV2 Nyheder, 5. november 2016. Uddrag. <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nyhedsformidlingens historie ○ Avistyper og modtagergrupper ○ Layout, vinkling og kilder ○ Genrer (informationsgenrerne, fortællende journalistik og opinionsgenrerne) og komposition ○ Framing (med eksempler fra Coronasituationen) • Afsnit fra <i>NEWS</i> af Henrik Poulsen, Gyldendal, 2015: <ul style="list-style-type: none"> ○ "Fra særheder til nærheder" (s. 84) ○ "De fem nyhedskriterier" (s. 83) <p>https://textanalyse.systime.dk/?id=5233</p>
Omfang	(11 %)
Arbejdsformer	Netundervisning m. skriftlige og mundtlige afleveringer og -feedback

Forløb 9	Provokerende lyrik (Litterært, sprog)
Forløbets indhold og fokus	<p>Forløbet skal skabe en grundlæggende viden om lyrik og lyrikkens måde at provokere på samt give kendskab til forskellige rap-genrer (fx fest-rap, status-rap, bevidst-rap, hardcore-rap). Derudover repeteres digtanalyse med fokus på sammenspillet mellem indhold og form.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strofer, vers og brudte linjer • Sproglige virkemidler (gentagelser, rytme, modsætninger, billedsprog, brug af ordklasser som virkemiddel, semantiske skemaer, slang) • Billedsprog (metafor, besjæling, personificering, sammenligning, symbol) • Rimtyper (enderim, indrim, multirim og bogstavrim) • Modernismen (fokus på tidlig modernisme, ekspressionismen og konfrontationsmodernismen) • Rapgenrer (festrap, statusrap, bevidst rap, hardcore rap) • Autofiktion og dobbeltkontrakt • Nyere litteratur (autofiktion, dobbeltkontrakt og performativ biografisme)
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Undersøge virkelighedsnære problemstillinger og udvikle og vurdere løsninger, hvor fagets viden og metoder anvendes • Analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder • Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund • Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed.
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Sproglig analyse, fortolkning og vurdering • Litteraturanalyse og -fortolkning • Anvendelse af relevante litterære metoder • Litteratur-, kultur-, og bevidsthedshistoriske perspektiveringer • Tekster gennem kreative arbejdsprocesser.
Anvendt materiale.	<p>Primærtekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pär Lagerkvist: ”Ångest”, 1916 (svensk) • Tom Kristensen: ”Det blomstrende slagsmål”, 1920 (<i>Kanon</i>) • Rudolf Broby-Johansen: ”BORDELPIGE DRÆBER UFØDT”, 1922 • Klaus Rifbjerg: ”Livet i badeværelset”, 1960 (<i>Kanon</i>) • Samling af SUSPEKT-numre (6. værk): <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Fatale Konzekvenza”, 1999 ○ ”Kinky Fætter”, 2003 ○ ”Sut Min Pik, Ikk”, 2003 ○ ”Proletar (Hvor Jeg Står)”, 2007 ○ ”Klam fyr”, 2007

- ”Sut Den Op Fra Slap”, 2007
- ”Brænder byen ned”, 2011
- ”Klaus Pagh”, 2011
- ”Parasitter”, 2011
- ”Jazzmælk (Til Alle Mine Piger)”, 2014
- ”Søn Af En Pistol”, 2014
- ”S.U.S.P.E.K.T.”, 2014
- ”Knepper dig til Techno”, 2014
- ”Står Stadig”, 2017
- ”Hun Blev Bare Så Glad”, 2017
- ”Gonzo”, 2019
- Yahya Hassan: ”DYR”, 2019
- ”Skaterpigerne – Don’t Give a Fox”. Uddrag, DR TV. 2019.
- ”De perfekte piger”. Uddrag, DR TV. 2018.
- ”FUCK YOU til moder natur. Vi ses på Mars når klimaet går amok og lokummet eksploderer”. Jakob Skyggebjerg, Politiken 2017.
- ”Klimastrejke”. Schøtministeriet. Schøt’s NyUgesTale 273. Marts 2019.

Supplerende stof:

- Afsnit 16 om SUSPEKT fra P3’s podcast ”Den nye stil – Historien om dansk rap”, 2018

Teori i kompendiet for forløbet:

- Lærerproduceret materiale om:
 - Digtanalyse (lyrikkens genre, grammatik/ordklasser og rim/rytme)
 - Sproglige virkemidler
 - Pär Lagerkvist
 - Tom Kristensen
- Om Klaus Rifbjerg (s. 407) fra *Litteraturens buse* af Johannes Fibiger m.fl., 2008
- Om Rudolf Brody-Johansen fra dr.dk/skole (<https://kortlink.dk/25sxxw>)
- Afsnit fra *Gads Litteraturlæksikon* af Henrik Rasmussen m.fl., 1999:
 - ”Modernisme” (s. 221-222)
 - ”Ekspressionisme” (s. 85)
 - ”Konfrontationsmodernisme” (s. 179-180)
- Afsnittet ”Rap” fra ibogen *Håndbog til dansk - litteratur, sprog og medier* af Ole Schultz Larsen, 2020 (<https://kortlink.dk/25sxx>)
- Afsnit fra ibogen *RAP - Historie og analyse* af Thomas Meesenburg og Søren Lund-Olsen, 2020:
 - ”Rap DK” (<https://rap.systeme.dk/index.php?id=124>)

	<ul style="list-style-type: none"> ○ ”Geografisk og historisk oversigt over udvalgte danske rap-kunstnere” (https://rap.systeme.dk/index.php?id=144) ○ ”Geografisk og historisk oversigt over udvalgte amerikanske rapkunstnere” (https://rap.systeme.dk/index.php?id=140) ○ ”Rapteteksternes genrer” (https://rap.systeme.dk/index.php?id=145) ○ ”Sproglige virkemidler” (https://rap.systeme.dk/index.php?id=146) ● Afsnit fra <i>Brug litteraturhistorien</i> af Mimi Sørensen og Mads Rangvid, 2014: <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Selvbiografier: fiktion eller fakta?” (s. 233) ○ ”Dobbeltkontrakten” (s. 233-234) ○ ”Yahya Hassan” (s. 237) ● Afsnittet ”Autofiktion” fra ibogen <i>De seneste 5 års litteratur</i> af Brian Andreasen m.fl., 2020 (kortlink.dk/xqpf) ● ”Performativ biografisme” små dele fra ibogen <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i> af Tinne Serup Bertelsen m.fl. (https://litthist.systeme.dk/index.php?id=215)
Omfang	(10 %)
Arbejdsformer	Netundervisning m. skriftlige og mundtlige afleveringer og -feedback

Forløb 10	Eksamensrettet skriftligt forløb (Sprog, litterært, medie)
Forløbets indhold og fokus	<p>Der har været tilknyttet en eksamensrettet skriftlig aflevering til hvert forløb. Forløbet har derfor til formål at styrke skriftlighed og give viden om de to opgavegenrer.</p> <p>Særlige fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De to opgavegenrer (analyserende og debatterende) – særligt form og struktur • Korrekt citatbrug • Grammatik: Sammensatte ord, endelser, sin/hans + komma- og punktumregler. • ”18 sproglige dødssynder” • Brug af synonymordbog • Den gode indledning og afslutning
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder • Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund • Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed.
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Sproglig analyse, fortolkning og vurdering • Retorisk analyse, herunder analyse af kommunikationssituationen, appelformer og argumentation • Produktivt og refleksivt arbejde med elevernes udtryksfærdighed i dansk og andre fag, herunder mindst to forløb med særligt fokus på skriftlighed. • Et historisk genremæssigt varieret udvalg af tekster fra 1870 til i dag, herunder fra de seneste fem år • Tekster fra oplysningstid, romantik, realisme og modernisme • Fra dansk litteraturs kanon læses mindst én folkevise samt mindst én tekst af hver af forfatterne • Litteraturanalyse og -fortolkning • Anvendelse af relevante litterære metoder • Litteratur-, kultur-, og bevidsthedshistoriske perspektiveringer • Tekster gennem kreative arbejdsprocesser • Kommunikationsanalyse • Medieanalyse og -fortolkning, herunder basale filmiske virkemidler • Analyse og vurdering af mediers brug i sociale, kulturelle og historiske sammenhænge • Produktivt arbejde med medieudtryk i sociale sammenhænge, herunder kendskab til remediering.

Anvendt materiale.	<ul style="list-style-type: none"> • ”Oister. Vi rocker priserne i bund”: https://www.youtube.com/watch?v=ZbPuRI1rx_I (lanceret af Oister i 2015) • ”Call Me – Tal ordenligt”: https://www.youtube.com/watch?v=K05pHAqwk2U (lanceret af Tryg i 2010) • Reklame for Tryg ”Giv din tryghed videre” (Tryg-reklame) • ”Fyrtøjet”. HC Andersen, 1835 • Facebookopslag – argumentation • "Chicky Red Grill" (2017), kortfilm af Sofie Siboni • ”Lasagne”. Novelle af Thomas Korsgaard, 2019. • ”Læge: Kropsaktivister gør overvægtige en bjørnetjeneste”, Marie Hohnen (2017) • ”Tykke Ida”, DR1 (sæson 1) • ”Det gør mig glad, hvis piger lærer, at de ikke skal være supertynde”, Marie Hohnen (2017) • ”Tidens folkesygdom skyldes ikke medierne, men vores egen ignorance”. Frederikke Joy Kindt-Larsen. Kommentar fra Berlingske, 6. marts, 2018. • ”Bliver der revolution i USA, hvis Thrump taber valget?”. TV2 Nyheder, 5. november 2016. Uddrag. • ”Skaterpigerne – Don’t Give a Fox”. Uddrag, DR TV. 2019. • ”De perfekte piger”. Uddrag, DR TV. 2018. • ”FUCK YOU til moder natur. Vi ses på Mars når klimaet går amok og lokummet eksploderer”. Jakob Skyggebjerg, Politiken 2017. • ”Klimastrejke”. Schøtministeriet. Schøt’s NyUgesTale 273. Marts 2019. <p>➤ <u>Terminsprøve:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Snehvide”. Novelle af Nicole Boyle Rødtnes, 2018. • ”Knæler”. Kortfilm af Roberta Hilarious Reichhardt, 2019.

	<ul style="list-style-type: none"> • “Fremdrift og spænding”. Ole Schultz Larsen. Fra <i>Håndbog i dansk</i>. • ”Klovn – Bornholm”. Uddrag. Mikkel Nørgaard TV2, 2014. • ”Tale ved fejringen af 800-året for Dannebrog”. Lars Løkke Rasmussen, 2019. • ”Er det krænkende at kalde en is Eskimo?” Jesper Hansen. Debatindlæg fra Nordjyske.dk, 2020. • ”Tæt på”. Uddrag af Chatten <i>Tæt på</i>, DR. 3. december 2020.
Omfang	Der har været tilknyttet en eksamensrettet skriftlig aflevering til hvert forløb. (10 %)
Arbejdsformer	Netundervisning m. skriftlige og mundtlige afleveringer og -feedback